

Prezentarea comunei Nițchidorf

TOPONIMIE: Denumirea localitatii NITCHIDORF provine de la numele grofului CRISTOF VON NITZKY care pe acele vremuri era cu Obergespan in comitatul Timisoara. In traducere insemna *Satul lui Nitzky*.

PRIMA ATESTARE DOCUMENTARA a unei asezari locuite, apare in evul mediu intr-un document al Parohiei Dubozului. Localitatea apare ca anexa a acestei parohii. Teritoriul este colonizat in timpul Imparatului Iosif al II-lea, asa cum rezulta dintr-un act datat 14 iulie 1785, cu tarani romano-catolici din Asalcia, Lorena, Suabia, Silezia. Pentru putin timp, numele coloniei apare ca VUCOVA NOUA, asa cum se mentioneaza intr-un act al Parohiei din Cenad. Ulterior anului 1785 se utilizeaza NITKYDORF, ca derivatie de la numele contelui, Cristof von Nitzky.

STATUTUL ADMINISTRATIV, PREZENTAREA FIZICO- GEOGRAFICA:

In prezent, Nitchidorful este centrul de comuna, cu urmatoarele sate apartinatoare: Blajova si Duboz. La recensamantul din 2002 au fost inregistrate un numar de 1583 de persoane din care 1194 in Nitchidorf, 244 in Duboz si 145 in Blajova.

Comuna Nitchidorf este situata in judetul Timis in partea de SE, in Campia Barzavei, pe raul Poganis. Pe teritoriul satului Duboz se afla rezervatia floristica de ocrotire a lalelei pestrate (Fritilaria meleagris), rezervatie care cuprinde 75 ha pe raza localitatii.

Comuna este situata la 33 km de orasul Timisoara, 20km de orasul Buzias, 45 km de orasul Lugoj si 20 km de orasul Gataia. Teritoriul comunei Nitchidorf totalizeaza o suprafata de 6412 ha, din care 5398 ha teren agricol, 1014 ha teren neagricol si cu o densitate a populatiei de 24,7 locuitori /kmp.

Nitchidorf, ca centru de comuna este situat in partea centrala a acestui teritoriu, pe drumul judetean 592 B, ce pleaca din Cheveresu-Mare spre Nitchidorf-Duboz si Tormac. Drumul este nemordenizat. Intre Nitchidorf, Buzias, Tormac si Gataia legatura se asigura prin C.F.R. pe o linie normala de cale ferata construita inca din 1898.

SCURT ISTORIC AL SCOLII CU CLS. I-VIII NIȚCHIDORF

Scoala din NITCHIDORF a luat fiinta odata cu infiintarea localitatii in anul 1785 si pana in 1866 a fost scoala confesionala romano-catolica cu limba de predare germana. Din anul 1808 se cunoaste ca era o cladire anume destinata invatamantului,deci scoala. Cladirea avea doua sali de clasa si o mica locuinta pentru invatator. Se mai stie ca era acoperita cu sindrila. Localul cladirii era tot acolo unde este si azi cladirea scolii, in centrul satului la nr.245. Una din cele doua sali a fost folosita ca sala de clasa, avand in vedere ca a fost numai un invatator, iar cealalta drept biserica (amenajata o capela), deoarece satul n-a avut inca construita o biserica. Aceasta situatie s-a mentinut pana in anul 1824.

Primul invatator a venit impreuna cu colonistii din LORENA (LOTHRINGEN) si s-a numit IOHANN PIERROTH. Din documente rezulta ca a avut copii foarte bine pregatiti. O familie de invatatori mai

importante din aceasta perioada a fost familia NIX.

De la infiintare, pana in 1824 a functionat scoala cu un singur invatator. În acel an s-a terminat constructia bisericii si capela este luata de la scoala si se introduce al doilea post de invatator la scoala. Cei doi invatatori au fost GEORG IOSEF NIX (tata) si ANTON NIX (fiul). Numarul elevilor a variat

intre 150-250. Scoala era de 6 ani (cu 6 clase).

Dintr-o statistica reiese ca in anul 1842 numarul elevilor era de 248. Intr-un alt document din 1850 rezulta ca populatia localitatii era de 1415 locuitori cu 299 copii de varsta scolara, din care frecventau scoala 235.

Pana in anul 1862 invatatorul era si pe postul de crâsnic. Nemaiaavand si aceasta functie, salariul lui a fost redus foarte mult. Printr-o intelegere, invatatorul a devenit un ajutor administrativ al fondului bisericesc si avea o recompensa si in natura.

Fenomenele social – economice si politice din a doua jumatate a secolului al XIX-lea din Imperiul habsburgic au avut mari influente si asupra suprastructurii. Prin instituirea monarhiei dualiste * AUSTRO-UNGARIA * in 1867 si apoi prin aplicarea legii nationalitatilor si Legii invatamantului din 1868 asuprirea nationala s-a inasprit si mai mult in Transilvania, Banat, Crisana si Maramures unde romanii formau majoritatea.

Acest lucru s-a facut simtit pe plan local chiar inainte de instituirea dualismului. Asa ca, incepand deja cu 1866 se introducea scoala romano-catolica confesionala elementara populara cu limba de predare maghiara-germana. Au continuat sa functioneze numai 2 invatatori pana in anul 1891. Scoala confesionala de aici inainte a ajuns sa mearga tot mai prost. Invatatorii FERDINAND NIX si IOSEF SCHLOSER n-au fost stapani pe situatia scolara si organele administrative locale se amestecau tot mai mult. Astfel, inca pe la 1887-1888, notarul a cerut oficial o scoala a comunei in limba maghiara. S-a facut o ancheta in scris cu 10 puncte. Din acea ancheta rezulta printre altele ca un invatator a avut 171 de elevi, iar celalalt 122 de elevi, un total de 293 elevi. Avand in vedere numarul mare de elevi, se introduce in 1891 al treilea post de invatator.

La o sedinta a consilului comunal s-a hotarat ca se vor cladi 2 sali de clasa si 3 locuinte pentru invatatori , dar abia dupa ce se va construi o primarie si o locuinta pentru notar.

In sedinta din 12 mai 1892 s-a hotarat in consiliul comunal de a se construi o scoala noua cu 6 sali de clasa .

In 20 decembrie 1892 s-a trimis o cerere la episcopie de a transforma scoala confesionala intr-una comunala. Prin interventia consiliului bisericesc din Nitchidorf s-a mentinut scoala confesionala si se hotareste al patrulea post de invatator - începand cu anul scolar 1895/1896.

Constientizand ca scoala veche nu mai poate fi folosita, aceasta a fost inchisa si demolata, iar din 1908 si pana in anul 1911 invatamantul s-a desfasurat in case particulare, la STAAT MIHAI nr.208, la MELLINGER MATEI nr.314 si altele.

Conform hotărârii Consiliului comunal din 12 mai 1892, s-a trecut in 1909 la construirea unei scoli noi, care a fost terminata si predata invatamantului in 1911.

Cladirea scolii a costat 70000 de coroane de argint si era cu spatiu suficient pentru desfasurarea optima a cursurilor.

In aceasta perioada, din motive economice, scoala a fost cedata statului si astfel scoala confesionala elementara populara cu limba de predare maghiara - germana a devenit o scoala elementara regala maghiara. In aceasta perioada au functionat 5 sau chiar 6 invatatori.

Prin introducerea limbii maghiare ca unica limba de predare, populatia a fost nemultumita din cauza faptului că copiii n-au mai invatat limba lor materna. In cazul acesta, populatia localitatii n-a stat pasiva si dascalimea satului a fost platita anume pentru cursuri serale si duminicale, unde tineretul absolvent al scolii de stat desnationalizata, a fost instruit la toate obiectele in limba materna (germana).

Dupa primul razboi mondial, prin incheierea procesului de formare a statului national roman, BANATUL a fost incorporat României.

In urma Legii reformei agrare din 1921 au fost improprietariti cu loturi de cate 2 jugare si un lot de casa 60 de taranii saraci, participanti la razboi. Loturile de casa erau parcelate pe langa linia ferata si colonia a fost denumita **Satul nou***, care exista si azi.

In 1919 *Școala elementara regala maghiara de stat* a fost inlocuita cu *Școala primara de stat*. In continuare scoala a functionat cu 6 clase pana in 1927 ca de aici inainte sa functioneze cu 7 clase, limba de predare fiind limba germana si cu ceva ore in limba romana. Dupa 1934 se face tot mai mult invatamant in limba romana si mai ales in perioada dictaturii regale

1938-1940. Din 1940-1944, în timpul dictaturii militarofasciste, învățământul s-a desfășurat numai în limba germană, ca după 1944 să fie numai în limba română până în 1948.

De menționat este că în această perioadă învățământul face progrese simțitoare. El devine mai științific, conținutul manualelor este mai superior și mai metodic structurat.

Tot în această perioadă cadrele didactice contribuie la înființarea diferitelor formațiuni culturale, artistice, sportive, și de altă natură. Așa sub direcția îndrumare și conducere a cadrelor didactice se înființează o formațiune de cor și teatru în 1933. În același an tot cadrele didactice înființează și activează în *Asociația sportivă locală*, cu secția de fotbal și popice. Încă din 1930 a luat ființă *Formațiunea de pompieri*.

Anii celui de al doilea război mondial și primii ani de după război, și-au lăsat o amprentă negativă asupra desfășurării învățământului din localitatea noastră.

Reforma învățământului din 1948 a adus și la școala din com. Nitchidorf mari schimbări. În acest context au funcționat două școli, rezolvându-se astfel în mod just problema națională. Clasele I-IV cu limba de predare română au funcționat cu două cadre, iar școala cu limba de predare germană clasele I-VI cu 5 cadre în primul an școlar 1948/1949. Din 1950 a funcționat și la școala cu limba de predare română ciclul II. În anul 1951 a fost numit ca director prof. Udrea Marin care a înființat internatul școlar care găzduia elevii din satele vecine (Blajova, Duboz, Vucova, Cadar, iar în primii ani au fost chiar și din Berini și Cerna). Aceste 2 școli s-au dezvoltat în comun. Activitățile în afara clasei și extrascolare s-au făcut mai ales împreună. În anul 1959 școlile din localitate au fost unificate sub denumirea de * *Scoala generală de 7 ani* * sub conducerea directorului ZIRK ADAM. Limba de predare a fost și este limba maternă a elevilor, (română și germană). Din 1962 s-a ridicat durata învățământului la 8 ani, lucru ce s-a aplicat imediat și la școala noastră și în 1964/1965 au fost primii absolvenți de 8 clase.

Clădirea școlii n-a făcut față dezvoltării rapide a învățământului. De aceea a fost necesar să se mărească spațiul. La corpul de clădire din 1911 s-au adăugat încă 2 săli de clasă în 1961 și apoi încă 5 săli de clasă în 1966. Astfel s-a ajuns la un spațiu suficient pentru un învățământ optim și cu desfășurarea cursurilor numai înainte de masă nu și după masă, cum a fost până în 1966, când s-au desfășurat cursuri și în casa actualului dispensar uman și la casa nr. 254.

În privința numărului de elevi trebuie subliniat că a fost în creștere până în 1964, an de varf cu 306 elevi înscriși. Datorită numărului mic de copii al

locuitorilor cat si a emigrarii populatiei spre centrele industriale s-a ajuns ca din doua randuri de clase la ciclul gimnazial, incepand cu anul scolar 1976/1977, sa nu mai fie decat un rand de clase cu limba de predare romana. Astfel că de atunci invatamantul a fost predat in doua limbi: romana-germana, pana prin anul 1988, când numarul elevilor de etnie germana a scazut atat de mult, incat devine aproape inexistent, iar cursurile urmeaza a fi predate numai in limba romana.

Numarul elevilor a oscilat foarte mult in toata aceasta perioada, mentinandu-se totusi in jurul cifrei cuprinse intre 160-200 elevi. Aceasta oscilatie a numarului de elevi se datoreaza si fluctuatiei populatiei, o populatie diversa formata din familii venite si stabilite pe teritoriul comunei din aproximativ 32 de judete. Majoritatea insa o formeaza ucrainenii veniti din partea de nord a Bucovinei.

PROF. TIBERIU BUHNĂ